

บทที่ 6

รูปแบบของเพลง

ในการศึกษารูปแบบของเพลงที่ใช้บรรเลงในวงมุลนิธิท่งเซียเซียงต้ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโครงสร้างของเพลง ซึ่งมีหลักการและแนวทางการปฏิบัติที่สืบเนื่องมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบันโดยเลือกศึกษาเฉพาะเพลงที่ใช้บรรเลงเป็นประจำ และประกอบพิธีกรรม โดยใช้ทฤษฎีดนตรีจีนและวิธีการวิเคราะห์ดนตรีทางมานุษยดนตรีวิทยา ซึ่งประกอบด้วย

- ช่วงกว้างของเสียง (Range)
- ประโยคเพลง (Section)
- การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

แนวทางการศึกษารูปแบบของเพลงวงมุลนิธิท่งเซียเซียงต้ง จุดประสงค์เพื่อทำให้ทราบสไตล์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของดนตรีจีนของวงมุลนิธิท่งเซียเซียงต้ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และทำให้ทราบกระบวนการพัฒนาดนตรีที่สืบเนื่องมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยแยกเป็น 2 ประเภท คือ เพลงประกอบพิธีกรรมและเพลงทั่วไป ดังต่อไปนี้

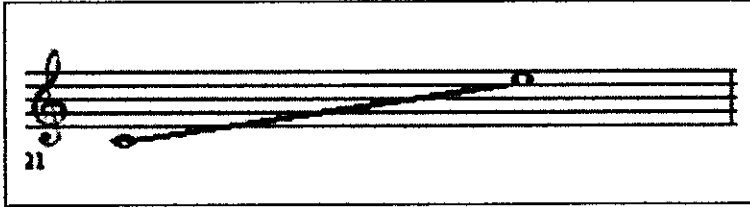
6.1 เพลงประกอบพิธีกรรม

- เพลงแข่งลิ้ก 86

แข่งลิ้ก (86)

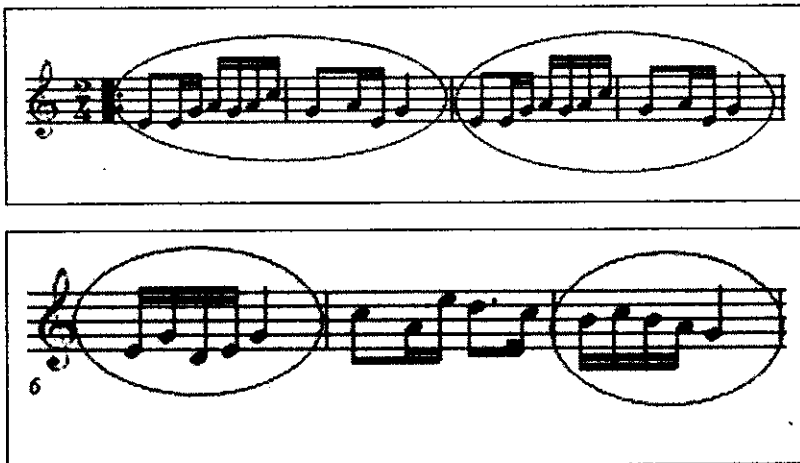
The musical score is written on four staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music consists of eighth and sixteenth notes. The second staff starts at measure 6. The third staff starts at measure 11. The fourth staff starts at measure 16 and ends with two endings, labeled '1.' and '2.', which are repeated sections of the melody.

1) ช่วงกว้างของเสียง (Range)

การบรรเลงเพลงเซ่งลัก 86 โน้ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดคือตัว C และโน้ตที่มีระดับเสียงสูงสุด คือ E

2) ประโยคเพลง (Section)

จากข้างต้นเพลงเซ่งลัก 86 พบว่าประโยคเพลงจะบรรเลงในลักษณะที่คล้ายกันและมักจบประโยคด้วยโน้ตตัวดำของจังหวะสุดท้าย

3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

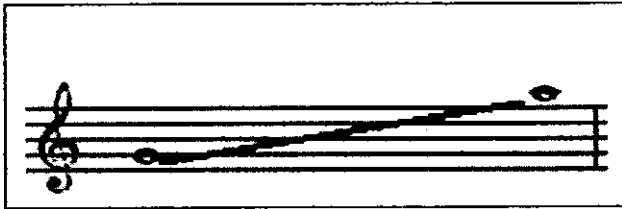
แข่งลัก (86)

The image shows a musical score for a piece titled "แข่งลัก (86)". The score is written on four staves of music. The first staff starts with a treble clef and a 2/4 time signature. The music consists of eighth and sixteenth notes. Annotations include vertical rectangles highlighting groups of notes and circles highlighting individual notes or small groups. The second staff begins with a measure number '6'. The third staff begins with a measure number '11'. The fourth staff begins with a measure number '16' and includes first and second endings, marked '1.' and '2.' respectively. The annotations continue across all staves, illustrating the melodic motion throughout the piece.

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลงแข่งลัก 86 พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองเป็นขั้นคู่

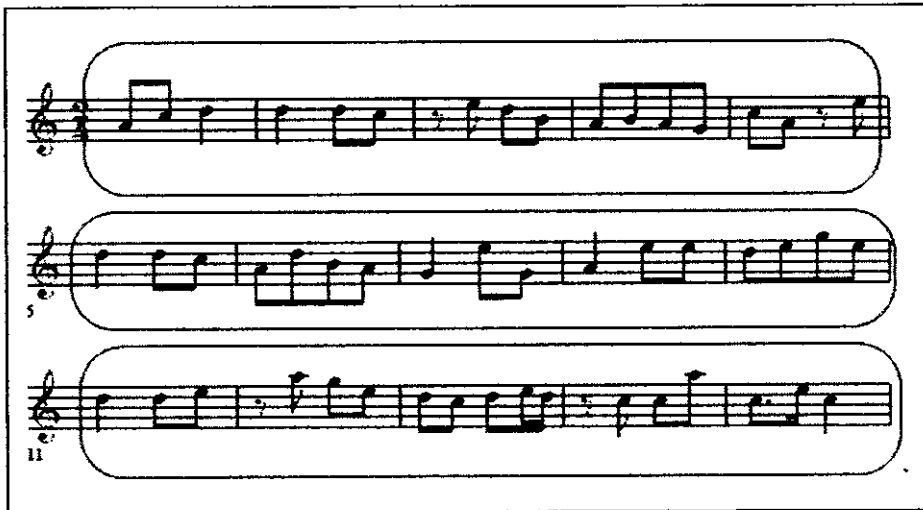
2,3,4 สลับกันตลอดทั้งเพลง

1) ช่วงกว้างของเสียง (Range)

การบรรเลงเพลงโคเกงกีไต่ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดคือตัว G และไต่ตที่มีระดับเสียงสูงสุด คือ A

2) ประโยคเพลง (Section)

จากข้างต้นเพลงโคเกงกีพบว่าประโยคเพลงจะบรรเลงในลักษณะที่คล้ายกันกล่าวคือใช้ไต่ตตัวเข็บตหนึ่งชิ้นและตัวค้ำสลับไปมาตลอดทั้งเพลง

3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

โคแกงกี

The image displays a musical score for the piece 'โคแกงกี' (Kokangki) in G major, 3/4 time. The score is presented on six staves, with measure numbers 6, 11, 16, 21, and 26 indicated at the beginning of their respective staves. The analysis highlights specific melodic motions using boxes and circles:

- Staff 1 (Measures 1-5):** Measures 1-2 are boxed, indicating a stepwise ascent. Measures 3-4 are circled, showing a descending interval. Measure 5 is boxed, showing a stepwise descent.
- Staff 2 (Measures 6-10):** Measures 6-7 are circled, showing a descending interval. Measures 8-9 are boxed, indicating a stepwise ascent. Measure 10 is boxed, showing a stepwise descent.
- Staff 3 (Measures 11-15):** Measures 11-12 are circled, showing a descending interval. Measures 13-14 are boxed, indicating a stepwise ascent. Measure 15 is boxed, showing a stepwise descent.
- Staff 4 (Measures 16-20):** Measures 16-17 are boxed, indicating a stepwise ascent. Measures 18-19 are circled, showing a descending interval. Measure 20 is boxed, showing a stepwise descent.
- Staff 5 (Measures 21-25):** Measures 21-22 are boxed, indicating a stepwise ascent. Measures 23-24 are circled, showing a descending interval. Measure 25 is boxed, showing a stepwise descent.
- Staff 6 (Measures 26-30):** Measures 26-27 are circled, showing a descending interval. Measures 28-29 are boxed, indicating a stepwise ascent. Measure 30 is boxed, showing a stepwise descent.

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลงโคแกงกี พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองเป็นขั้นคู่

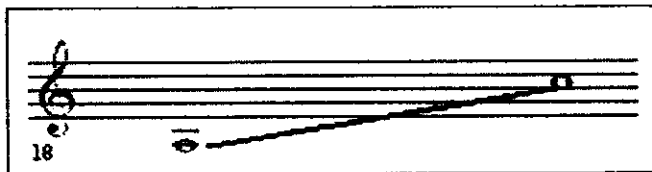
1,2,3 สลับกันตลอดทั้งเพลง

- เพลงจ่ายเซอ่วง

จ่ายเซอ่วง

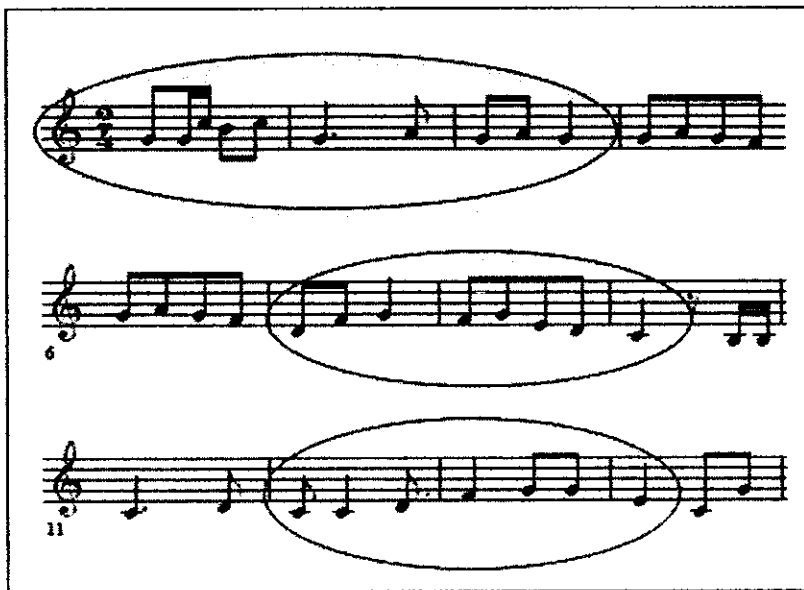

1) ช่วงกว้างของเสียง (Range)

การบรรเลงเพลงจ่ายเซอ่วง โน้ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดคือตัว A และโน้ตที่มีระดับเสียงสูงสุด คือ C

2) ประโยคเพลง (Section)

จากข้างต้นเพลงจ่ายเซอ่วงพบว่าประโยคเพลงจะบรรเลงในลักษณะที่คล้ายกันคือการเล่น
ประโยคเพลงที่ซ้ำไปมาและมักจบประโยคด้วยโน้ตตัวดำของท้ายประโยค

3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลงจ่ายเซอ่วง พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองเป็นชั้น
คู่ 1 (Unison), 2, 5 สลับกันตลอดทั้งเพลง

- เพลงฮ่งหางไหล่เปียง

เพลงฮ่งหางไหล่เปียง

The musical score consists of seven staves of music in treble clef with a 2/4 time signature. The notes are as follows:

- Staff 1: Measures 1-4
- Staff 2: Measures 5-8
- Staff 3: Measures 9-12
- Staff 4: Measures 13-16
- Staff 5: Measures 17-20
- Staff 6: Measures 21-24
- Staff 7: Measures 25-28

1) ช่วงกว้างของเสียง (Range)

The diagram shows a musical staff with a treble clef and a 2/4 time signature. A line starts at a low note (B) on the bottom line and rises to a higher note (D) on the top line, indicating the pitch range of the melody.

การบรรเลงเพลง โน้ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดคือตัว B และโน้ตที่มีระดับเสียงสูงสุด คือ D'

2) ประโยคเพลง (Section)

จากข้างต้นเพลงพบว่าประโยคเพลงฮองางไหลเปียงจะบรรเลงในลักษณะที่ใช้โน้ตกระโดดเปลี่ยนเสียงเร็วภายในหนึ่งห้องเพลงและการข้ามห้องเพลง

3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

เพลงซ่งหางไหล่เปียง

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลงซ่งหางไหล่เปียง พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองเป็นขั้นคู่ 1,2 ,3,4,5 และมีการดำเนินทำนองลงเป็นคู่ 6 สลับกันตลอดทั้งเพลง

- เพลงเชกเกีย 2 ซัยฮุกบั้ง

เชกเกีย 2 ซัยฮุกบั้ง

The image shows a musical score for the piece 'เชกเกีย 2 ซัยฮุกบั้ง'. It consists of four staves of music written in a treble clef with a 2/4 time signature. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one flat. The second staff continues the melody. The third staff begins with a measure number '11' and shows a change in the melodic line. The fourth staff begins with a measure number '17' and continues the piece. The notation includes various rhythmic values such as quarter notes, eighth notes, and sixteenth notes, along with rests.

1) ช่วงกว้างของเสียง (Range)

The diagram shows a single musical staff with a treble clef. A note is placed on the first line (F4) and another note is placed on the second space (A4). A diagonal line connects these two notes, indicating the pitch range. The number '23' is written below the first line.

การบรรเลงเพลงเชกเกีย 2 ซัยฮุกบั้ง โน้ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดคือตัว F และโน้ตที่มีระดับเสียงสูงสุด A คือ

2) ประโยคเพลง (Section)

เซกเกีย 2 ซัยฮุกบั้ง

The image displays four staves of musical notation in treble clef. The first two staves are enclosed in rectangular boxes. The third staff has a circled section of notes, with the number '11' written below the first measure. The fourth staff has two circled sections of notes, with the number '17' below the first measure, and a circled note at the end labeled 'Tonic'.

จากข้างต้นเพลงพบว่าประโยคเพลงเซกเกีย 2 ซัยฮุกบั้งจะบรรเลงรูปแบบ AABB ที่มี 4 ประโยค คล้ายกันและจบด้วยโน้ตตัวโทนิค (Tonic) ของบันไดเสียง

3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลงเชกเกีย 2 ซัยฮุกบั้ง พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองเป็นขั้นคู่ 1,2 ,6 และคู่ 7 สลับกัน

- เพลงจื่อหลักเสียง

เพลงจื่อหลักเสียง

1) ช่วงกว้างของเสียง (Range)

การบรรเลงเพลงจื่อหลักเสียง โน้ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดคือตัว A และโน้ตที่มีระดับเสียง

สูงสุด คือ F'

2) ประโยคเพลง (Section)

เพลงจื่อหลักเสียง

5

9

13

17

จากข้างต้นเพลงจื่อหลักเสียงพบว่าประโยคเพลงมีการเคลื่อนทำนองโดยใช้การไล่เสียงขึ้นและลงแบบไม่กระโดด และไม่พบการข้ามเสียงที่ห่างมากนัก

3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

เพลงจื่อหลักเซียง

5

9

13

17

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลงจื่อหลักเซียง พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองเป็น
ขั้นคู่ 1, 3 และคู่ 5 สลับกันตลอดทั้งเพลง

6.2 เพลงทั่วไป

สำหรับเพลงทั่วไปที่วงมโหรีท่งเข็ญเข็ญตั้งนำมาบรรเลงภายในวง มักเป็นเพลงที่มีคุณค่า และมีความหมาย รวมถึงเป็นเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และการอนุรักษ์เพลงไทยเข้าไปด้วยซึ่งนับว่าเป็นการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยและจีนเข้าด้วยกันอย่างลงตัว ซึ่งประกอบด้วย

- เพลงสายฝน

สายฝน

เพลงพระราชนิพนธ์

1

5

9

13

17

22

22

27

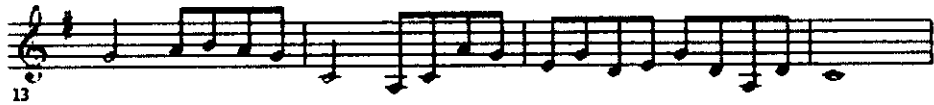
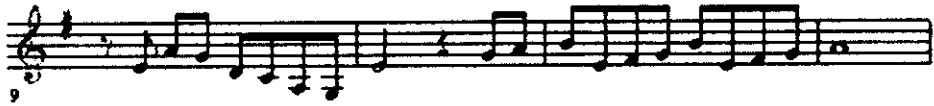
3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

The image displays a musical score with six staves, each starting with a treble clef and a 2/4 time signature. The staves are numbered 1, 5, 9, 13, 17, and 22 on the left side. The melody is written on a single line. Annotations include circles around specific notes or groups of notes on staves 1, 5, 17, and 22. A square box highlights a group of notes on staff 5. A slur is placed over a group of notes on staff 13. The score illustrates various melodic motions such as leaps, steps, and phrases.

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลง พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองเป็นขั้นคู่ 2 และคู่ 5
สลับกันตลอดทั้งเพลง

- เพลงค่าน้ำนม

ค่าน้ำนม

1) ช่วงกว้างของเสียง (Range)

การบรรเลงเพลง โน้ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดคือตัว G และโน้ตที่มีระดับเสียงสูงสุด คือ D'

2) ประโยคเพลง (Section)

จากข้างต้นเพลงพบว่าประโยคเพลงค่าน่านม ผู้แต่งใช้รูปแบบ AABA ประกอบด้วยตัวโน้ต ตัวเข้บ็ต 1 ชั้น ตัวดำ ตัวขาวและตัวกลมสลับกันทั้งเพลง

3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

ค่าน้ำนม

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลง พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองโดยการไล่เสียงขึ้น-ลง เรียนลำดับแบบไม่ข้ามขั้นมากนักโดยใช้ขั้นคู่ 2,3 และ 5 สลับกันตลอดทั้งเพลง

- เพลงระบำยอดหญ้า

ระบำยอดหญ้า

The musical score for 'ระบำยอดหญ้า' is presented in six staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of eighth and sixteenth notes. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns. The third staff starts with a measure rest marked '7'. The fourth staff begins with a measure rest marked '16'. The fifth staff starts with a measure rest marked '13'. The sixth staff starts with a measure rest marked '17'. The piece concludes with a double bar line.

1) ช่วงกว้างของเสียง (Range)

A musical staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It shows a single melodic line starting on a whole note C (middle C) and ascending to a whole note D' (one octave above middle C) on the next staff line. A diagonal line connects the two notes, indicating the range. The number '20' is written below the first note.

การบรรเลงเพลงระบำยอดหญ้าโน้ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดคือตัว C และโน้ตที่มีระดับเสียงสูงสุด คือ D'

2) ประโยคเพลง (Section)

ระบำยอดหญ้า

The musical score for "ระบำยอดหญ้า" (Rabam Yod Yua) is presented in a single system with three staves. The title is centered at the top. The score is divided into three sections: A, B, and C. Section A is the first line of music. Section B is the second line of music, starting with a 4-measure rest. Section C is the third line of music, starting with a 13-measure rest. The score is written in a single system with three staves.

จากข้างต้นเพลงระบำยอดหญ้าพบว่าประโยคเพลงใช้รูปแบบในการประพันธ์เป็นรูปแบบ ABC โดยทั้งสามท่อนมีความแตกต่างกัน

3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

ระบำยอดหญ้า

The musical score for 'ระบำยอดหญ้า' is presented in six staves. The first staff contains measures 1-4, the second 4-7, the third 7-10, the fourth 10-13, the fifth 13-16, and the sixth 16-19. The score includes various melodic motifs, some of which are circled or boxed to illustrate specific melodic motions. Arrows point to the direction of the melodic lines, showing both ascending and descending patterns.

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลงระบำยอดหญ้า พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองเป็น
 ขั้นตอน 1,3,5 สลับกันตลอดทั้งเพลง และทำนองเพลงมีการใช้โน้ตที่ไล่ขึ้น-ลง ด้วยระดับเสียงที่ไม่
 กระโดด (ลูกครี)

- เพลงค้ำคาวกินกล้วย

ค้ำคาวกินกล้วย

เพลงไทยเดิม

4

7

10

13

16

19

22

25

ค้ำคาวกินกล้วย๑

1) ช่วงกว้างของเสียง (Range)

การบรรเลงเพลง โน้ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดคือตัว F และโน้ตที่มีระดับเสียงสูงสุดคือ C'

2) ประโยคเพลง (Section)

The image shows a musical score for a section of a piece, consisting of six staves of music. The score is written in a single system with a treble clef and a 2/4 time signature. The music is primarily composed of eighth and sixteenth notes, with some rests. The score is annotated with several markings:

- Staff 1: A large oval encircles the first two measures.
- Staff 2: A large oval encircles the last two measures.
- Staff 3: A large oval encircles the first two measures.
- Staff 4: A rectangular box encircles the first two measures, and another rectangular box encircles the last two measures.
- Staff 5: A rectangular box encircles the first two measures.
- Staff 6: A rectangular box encircles the first two measures.

The score is labeled with measure numbers 4, 7, 10, 13, and 16. The title "เพลงโหมโรง" (Song of the Drum) is written in the top right corner of the score area.

จากข้างต้นเพลงดังกล่าวก็ค้นพบว่าประโยคเพลงจะบรรเลงในลักษณะที่คล้ายกัน
ทำนองหลัก ๆ 2 ทำนอง สลับกันไปมาโดยใช้โน้ตหลักประกอบด้วย C, D, E, F, G และ A

3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

The image shows a musical score with five staves of music. The music is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 4/4 time signature. The score is annotated with various symbols to illustrate melodic motion:

- Vertical Rectangles:** Four vertical rectangles are drawn around specific groups of notes on the first staff, highlighting vertical intervals.
- Horizontal Circles:** Four horizontal circles are drawn around specific groups of notes on the first, third, and fifth staves, highlighting horizontal intervals.
- Arrows:** Arrows point from notes on the fourth and fifth staves to notes on the first and second staves, indicating melodic leaps or connections between different parts of the piece.
- Text:** The Thai text "เพลงโหมขับ" is written in the upper right corner of the first staff.
- Staff Numbers:** The numbers 4, 7, 10, and 13 are written at the beginning of the second, third, fourth, and fifth staves, respectively, indicating measure numbers.

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลง พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองเป็นขั้นคู่ Unison และคู่ 3 สลับกันตลอดทั้งเพลง ช่วงที่เป็นเซบิต 2 ชั้น มัก ไล่เสียงขึ้น - ลง ไม่กระโดดมากนัก

- เพลงบัวขาว

บัวขาว

กรมศึกษาทางมูลนิธิทั้งเจียเจียงตั้ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1) ช่วงกว้างของเสียง (Range)

การบรรเลงเพลง โน้ตที่มีระดับเสียงต่ำสุดคือตัว A และโน้ตที่มีระดับเสียงสูงสุด คือ F'

2) ประโยคเพลง (Section)

บัวขาว

คุณผู้สอนเพลงภาษาไทย ระดับมัธยม

จากช่วงต้นเพลงบัวขาวพบว่าประโยคเพลงจะบรรเลงโดยใช้โน้ตที่ลักษณะคล้ายกันและมักจบประโยคด้วยโน้ตตัวกลมของจังหวะสุดท้าย (ลูกครี) ทำนองมีทั้งไล่เสียงขึ้นและลงไม่กระโดด

3) การเคลื่อนที่ของแนวทำนอง (Melodic Motion)

บัวขาว

คุณหญิงชนานพรพรหมวงษ์ อ.เมืองฯ

The image shows a musical score for the piece 'บัวขาว' (Bua Khao) in staff notation. The score consists of eight staves, each with a measure number on the left: 5, 9, 13, 17, 21, 25, and 29. The music is written in a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The melody is annotated with various shapes to highlight specific melodic motions: circles around notes or groups of notes, and rectangles around groups of notes. The annotations are distributed across all staves, illustrating the melodic movement throughout the piece.

การเคลื่อนที่ของแนวทำนองเพลง พบว่ามีการเคลื่อนที่ของแนวทำนองเป็นขั้นคู่ 2, 3 และ คู่ 6 สลับกันตลอดทั้งเพลง